

Projekt Tryk Skolegang

# Manual til forældreftener



## Indholdsfortegnelse

<b>Hvad er forældreaftner? .....</b>	<b>4</b>
Formål og baggrund .....	4
Metodiske principper .....	4
Genkendelse og almengørelse .....	5
Brugen af manualen .....	5
Uddannelsesdag for dig som peer-to-peerfrivillige .....	6
Rollefordeling mellem dig og fagpersonen .....	6
Fælles forberedelse til forældreaftnerne .....	6
Temaer.....	7
Form og formidling.....	8
Forskel mellem dialog og diskussion .....	9
<b>Første forældreaften.....</b>	<b>10</b>
Velkomst og introduktion til forældreaftnerne .....	10
Spilleregler.....	11
Lær hinanden at kende.....	12
At være forældre til et barn i den danske folkeskole .....	12
Folkeskoleloven og formålet med folkeskolen .....	12
Alsidig udvikling.....	13
Lyst til at lære .....	14
Sociale kompetencer .....	15
Skolehjemsamarbejdet.....	16
Skole-hjemsamtaler.....	16
Forældremøder .....	18
Sociale arrangementer .....	19
Øvrigt samarbejde med skolen .....	20

Aula.....	21
Afslutning .....	21
<b>Ekstramateriale til første forældreaften .....</b>	<b>23</b>
Forældreråd.....	23
<b>Anden forældreaften.....</b>	<b>24</b>
Velkomst, opsamling fra sidst og introduktion.....	24
Undervisning i dansk folkeskole .....	24
Uformel og kammeratlig tone mellem lærer og elever.....	24
Projekter.....	25
Gruppearbejde .....	25
Elevoplæg.....	26
Generelt.....	26
Trivsel og læring .....	27
Energizer.....	28
Støtte til lektielæsning og læring derhjemme.....	29
En god ramme om lektielæsningen.....	29
Hjælp til lektierne .....	30
Læring i hverdagen derhjemme .....	30
Stress- og traumereaktioner .....	32
Afslutning .....	32
<b>Ekstramateriale til anden forældreaften.....</b>	<b>34</b>
Søvn.....	34
Madpakke .....	34
Tøj.....	35
Konflikter i skolen .....	35
Energizer .....	36
Skema 1 .....	37

Skema 2 .....	38
Inspiration til madpakken .....	39
Nyttige links.....	40

# Hvad er forældreaftner?

## Formål og baggrund

Denne manual er udarbejdet til dig, der er peer-to-peerfrivillig i Projekt ”Tryk Skolegang for flygtningebørn” i DRC Dansk Flygtningehjælp. Projekt ”Tryk Skolegang” er finansieret af Egmont Fonden. Som peer-to-peerfrivillig faciliterer du projektets forældreaftner støttet af en medarbejder fra DRC Dansk Flygtningehjælp.

Forældreaftnernes formål er at give forældre med flygtninge- og minoritetsbaggrund øget indsigt i dansk skolekultur og give dem redskaber til i højere grad at kunne støtte deres børns skolegang.

Skolegangen i Danmark kan være meget anderledes end forældre og børn er vant til fra deres hjemland. Samtidig skal børnene modtage undervisning på et nyt sprog, dansk, hvilket naturligvis gør den faglige tilegnelse sværere. Forskning viser, at forældres engagement i deres børns skolegang er afgørende for en god skolegang. Når man ikke selv har gået i skole i Danmark, kan det imidlertid være vanskeligt at vide, hvordan man bedst støtter op om sit barns skolegang i en dansk skolekontekst. Det kan forårsage usikkerhed, bekymringer og dilemmaer hos forældrene. Forældreaftnerne skal derfor bidrage til, at forældrene får større indsigt i dansk skolekultur, og at de får inspiration og redskaber til i dagligdagen bedre at kunne støtte deres børns læring og trivsel i en dansk skolekontekst.

## Metodiske principper

Det er vigtigt, at forældreaftnerne ikke blot formidler viden om dansk skole, men også bidrager til at deltagerne reflekterer over den viden, de får, og efterfølgende tager den i brug i praksis på en måde, der er vedkommende for dem selv og deres børn. Der lægges derfor metodemæssigt vægt på følgende principper:

- Peer-to-peer-tilgang (ligesindede deler erfaringer).
- Inddragelse af forældrenes egne erfaringer med egen og deres børns skolegang.
- Inddragelse af dine erfaringer og oplevelser.
- Aftnernes opbygning følger en manual med faste temaer, som erfaringsmæssigt er aktuelle og relevante for familierne.
- Forskellige øvelser sikrer, at forældrene får lejlighed til selv at reflektere over temaerne og opnå ny indsigt og bevidsthed derigennem.
- Samarbejde mellem dig som peer-to-peer frivillig og en professionel fagperson.

Det særlige ved tilgangen på forældreafterne er, at du som frivillig deler baggrund med forældrene. Du kender selv til at skulle lære skolesystemet i Danmark at kende og har gjort dig værdifulde erfaringer hermed. Du kan dermed bruge egne erfaringer til at bringe emner på banen og til at skabe genkendelse blandt forældrene. Det giver tryghed for forældrene at vide, at du har en baggrund og personlige erfaringer, som ligner deres.

Du støttes på forældreafterne af en børnefaglig medarbejder fra DRC Dansk Flygtningehjælp. Medarbejderen kan bidrage med facts såvel teoretisk som praktisk.

Manualen og metodetilgangen er inspireret af DRC Dansk Flygtningehjælps MindSpring Kompetencecenters mange års erfaringer med peer-to-peermetoden og af kompetencecentrets manual *'MindSpring for og med forældre med flygtningebaggrund'* (2017).

## Genkendelse og almengørelse

Styrken ved forældreafterne findes først og fremmest i de deltagende forældres forskellige erfaringer, samt ved at de hos hinanden kan genfinde fælles oplevelser og eventuelt fælles udfordringer i forhold til at have børn i et nyt og anderledes skolesystem. Det betyder, at de kan lære af hinandens erfaringer. De erfarer, at de ikke er alene om at kunne opleve det som udfordrende at have børn i dansk skole. Gennem aftnerne får forældrene opbygget et fællesskab omkring forældreren i den danske skole.

Til hver aften er der fastlagt faste temaer, som alle introduceres her i manualen. Som frivillig forbereder du desuden nogle eksempler til anskueliggørelse af temaerne til hver aften. Det kan du med fordel gøre gennem erfaringer hentet fra din egen hverdag. Eksemplerne tjener til at "normalisere" forskellige oplevelser og erfaringer i forbindelse med børnenes skolegang. Det gør det mere trygt for forældrene at tale om egne oplevelser og eventuelle bekymringer. Det giver dem følelsen af ikke at stå alene med deres oplevelser og bekymringer.

## Brugen af manualen

Manualen giver dig inspiration til hvert tema på forældreafterne i form af et eller flere korte, teoretiske oplæg og forskellige måder at drøfte temaerne på sammen med forældrene. Fx gennem øvelser. Manualen har også ekstramateriale, der knytter sig til temaerne. Ekstramaterialet er alene beregnet til yderligere at informere og inspirere dig. Denne ekstra information er alene tiltænkt som inspiration til dig og eksempler på, hvordan du kan

håndtere de forskellige temaer og emner til aftnerne. Du kan dog vælge at dele nogle af informationerne med deltagerne.

### Uddannelsesdag for dig som peer-to-peerfrivillige

Inden forældreaftnerne deltager du sammen med andre peer-to-peerfrivillige på to uddannelsesdage, hvor du får lejlighed til at arbejde med temaer og øvelser fra manualen. Ud over temaerne og øvelserne omhandler uddannelsesdagene pædagogiske færdigheder til at facilitere gode gruppeprocesser samt øvelse i at håndtere svære situationer i grupperne samt rolle- og forventningsafklaring. Uddannelsen giver dig en grundig introduktion til forældreaftnernes metodiske tilgang samt information og gode råd om rollefordeling mellem dig og den deltagende fagperson.

### Rollefordeling mellem dig og fagpersonen

Forældreaftnerne ledes altid af to facilitatorer med fastlagte roller. Den ene er dig som peer-to-peerfrivillig. Den anden er en medarbejder fra DRC Dansk Flygtningehjælp. Rollefordelingen er, at du som peer-to-peerfrivillig har hovedopgaven med at guide og lede forældrene igennem temaerne og instruere til øvelserne. Medarbejderen er ved din side og giver dig professionel støtte. Medarbejderen kan også bidrage med faglig viden. Derudover kan medarbejderen have selvstændige indlæg på aftnerne og bidrage med egne personlige erfaringer, eksempelvis som forælder til skolebørn.

Det er vigtigt, at deltagerne på forældreaftnerne bliver orienteret om rollefordelingen mellem dig og medarbejderen ved opstarten og får information om, hvilke forventninger de kan have til jer hver især.

### Fælles forberedelse til forældreaftnerne

Forældreaftnerne afholdes to gange af to timers varighed. Det er nødvendigt, at du og medarbejderen forud for de to aftner forbereder jer sammen, aftaler indhold og opgavefordeling inklusiv det praktiske (bordopstilling, papirer, forplejning og lignende). Det er også vigtigt, at I efterbehandler forældreaftnerne sammen.

## Temaer

Nedenfor gives et kort indblik i forældreafternes temaer.

<b>1. Dansk skole og folkeskolelov</b>
I Danmark reguleres folkeskolens undervisning af folkeskoleloven, som bestemmer, hvad børnene skal undervises i både fagligt og almenmenneskeligt. Det er gratis at gå i folkeskolen. Folkeskoleloven foreskriver et fælles ansvar hos forældre og lærere for elevernes læring. Det er en ramme, som er vigtig for forældrene at kende.
<b>2. Faglige kundskaber og almenmenneskelige færdigheder</b>
I dansk folkeskole lægges der ikke kun vægt på børnenes faglige udvikling, men også deres alsidige udvikling. I folkeskolen dannes ”mennesker”, og børnenes demokratiske forståelse styrkes. Der lægges vægt på, at eleverne opnår faglige kundskaber og almenmenneskelige kompetencer, som er anvendelige i det videre uddannelsessystem, i erhvervslivet og i samfundet bredt set. Der lægges vægt på at børnene oplever god trivsel i skolen og oplever lyst til at lære samt udvikler sociale kompetencer.
<b>3. Skolehjemssamarbejde</b>
Det er vigtigt, at der er et godt samarbejde mellem skolen og forældrene. Det sikres bl.a. gennem forskellige formelle mødefora på skolen såsom skolehjemssamtaler og forældremøder. Forældre kender deres børn bedst, og det er derfor vigtigt, at de lyttes til og inddrages. Det er vigtigt, at man som forældre engagerer sig i skolehjemssamarbejdet og støtter sit barns skolegang.
<b>4. Undervisningsform og pædagogik i dansk folkeskole</b>
Undervisningsformen og pædagogikken i dansk folkeskole kan se meget anderledes ud end børnene og forældrene er vant til fra deres hjemland. Tonen er mere uformel og kammeratlig mellem lærere og elever. Der lægges vægt på undervisningsformer som fx gruppearbejde, projekter og elevoplæg. Undervisningsformerne afspejler de faglige kundskaber og almenmenneskelige kompetencer, børnene skal bruge senere i livet i uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet og som samfundsborgere i et demokrati.
<b>5. Trivsel</b>

God trivsel er vigtig for, at børn har overskud til at lære nyt. Derfor leges og spilles der også i skolen og i DRC Dansk Flygtningehjælps læringscaféer. Trygge og tillidsfulde relationer mellem de voksne og børnene vægtes ligeledes. Leg, spil og trygge relationer styrker børnenes selvtillid samt deres udvikling af almenmenneskelige og faglige kompetencer.

## **6. Forældrenes rolle i børnenes lektielæsning og læring**

Som forældre kan man gøre en væsentlig forskel i forhold til sit barns faglige udvikling. Temaet giver inspiration til, hvordan man kan hjælpe sit barn med lektier, selv om man ikke nødvendigvis taler så meget dansk. Temaet inspirerer også til, hvordan man kan styrke sit barns faglige udvikling i dagligdagen i hjemmet.

## **7. Stress og traumereaktioner**

Hvis børn er stressede eller har reaktioner på traumer påvirker det deres indlæringssevne negativt. Det er derfor vigtigt, at man som forælder genkender tegn på stress og traumereaktioner. Det er også vigtigt, at man reagerer herpå og kommer barnet i møde med hjælp. Manualen gennemgår tegn på stress- og traumereaktioner og anviser steder, hvor man som forælder kan søge vejledning.

### **Form og formidling**

Det unikke ved formen på forældreaftnerne ligger i, at det ikke er undervisning, hvor en lærer doserer viden, som elever skal optage, men en facilitering af samtaler i gruppen, hvor deltagerne kan reflektere og dele erfaringer om de temaer, som er udvalgt og beskrevet i manualen med korte oplæg og øvelser. Du skal følge manualens temaer, og det er vigtigt, at du skaber gode rammer for deltagerne, så de får en introduktion til temaerne, kan udføre øvelserne og tale sammen om relevante emner.

Du kan med fordel overveje følgende anbefalinger til udførelsen af din opgave:

- Oplæggene skal være korte. Anbefalingen er 5-10 minutter til introduktion af et tema før den første øvelse går i gang.
- Vær opmærksom på, at det vigtigste er, at forældrene selv kommer på banen. Det er derfor vigtigt, at du giver plads til dette.

- Inddrag egne erfaringer og historier og gerne billeder eller lignende til at styrke formidlingen og skabe inspiration omkring et tema.
- Brug af PowerPoint eller lignende er ikke nødvendig for vellykkede forældreaftner. Hvis du alligevel vælger at benytte PowerPoint, er det vigtigt at være opmærksom på, at aftnerne ikke skal være undervisning.

## Forskel mellem dialog og diskussion

Det kan være vigtigt at være opmærksom på, hvad forskellen mellem diskussion og dialog er. Ofte forsøger man at definere eller finde frem til en fælles sandhed. Dialog er netop *ikke* at tage ”patent” på sandheden.

DIALOG	DISKUSSION/DEBAT
Vi prøver at lære	Vi prøver at vinde
Vi prøver at forstå	Vi prøver at overbevise med argumenter
Vi lytter for at bliver klogere	Vi lytter for at finde fejl og mangler
Vi prøver at udtrykke egne holdninger	Vi forsvarer os selv, vores holdninger og værdier så klart og tydeligt som muligt
Vi kan rumme hinandens forskelligheder	Vi er blevet mere ens eller har tilpasset os
Ingen taber, begge vinder	Taberen overgiver sig
Målet er vejen mod større forståelse og dybere indsigt	Målet er at vinde og få ret
Billede på dialog: En cirkel	Billede på diskussion: En boksering

Som mødefacilitator kan det være relevant at være opmærksom på, hvordan en samtale i gruppen udvikler sig fra at være dialog til at være en diskussion, som potentielt kan udvikle sig til en konflikt. Tilmed er det vigtigt at være opmærksom på, at der kan være personer i gruppen, der repræsenterer holdninger, som der bliver talt om — også selvom de ikke siger det højt. Det er derfor vigtigt, at negative stereotyper ikke bliver forstærket og bekræftet i diskussionerne eller står tilbage uimodsagte. Gode råd for at bevare en god diskussionskultur er:

- Bed folk om ikke at tale nedsættende om andre.
- Hold fast i, at det er OK at være uenige.
- Det er OK, at du som mødefacilitator afbryder nogle emner. Du kan afbryde diskussion på en blid måde.

# Første forældreaften

## Velkomst og introduktion til forældreafterne

Byd alle velkommen. Vis, at du er glad for, at deltagerne er der, og at aftenen kan begynde.

Introduktionen kan indeholde følgende:

- Præsentation af dig: sig dit navn og fortæl, at du skal lede aftnerne, og orienter om rollefordeling mellem dig og medarbejderen fra DRC Dansk Flygtningehjælp.
- Lad medarbejderen præsentere sig selv og sin rolle.
- Uddel navneskilte, som deltagerne kan skrive deres navn på.
- Fortæl lidt om, hvad der skal ske. Gennemgå dagsorden for mødet.

## **Oplæg**.....

Fortæl om formålet med forældreafterne. Du kan fx indlede med at sige, at formålet med forældreafterne er at give forældrene mere viden om den danske folkeskole. Forældrene vil formentlig have oplevet forskelle på den danske skole og skolen, de kommer fra i deres hjemland. Ved at få større viden om dansk skole og hvorfor, man gør som man gør, vil de lettere kunne støtte deres børn i en dansk skolekontekst.

Formål med forældreafterne:

- At forældrene får indblik i forældrenes rolle i samarbejdet med skolen, og i hvilke forventninger lærer og skolen har til forældrene.
- At forældrene får gode redskaber til kommunikation med skole og lærere.
- At forældrene får større indsigt i dansk undervisningskultur og pædagogik.
- At forældrene får redskaber til bedre at kunne støtte deres børns skolegang og læring.
- At der bliver en god erfaringsudveksling og gruppedynamik i gruppen.

Anerkend gerne, at det kan være svært at navigere i et nyt og fremmed skolesystem, og at ønsket med aftnerne er at gøre det lettere. Fortæl også, at I gerne vil, at forældrene deler erfaringer og oplevelser med hinanden i løbet af aftenen.

Nævn evt. at selv for danske forældre, ser deres børns skoledag meget anderledes ud, end da de selv gik i skole, da tiden har ændret sig. Fx er der rigtig meget, der er digitaliseret i dag, og forældrenes rolle i samarbejdet med skolen er blevet større, end da de selv gik i skole.

Husk at fortælle om dig selv, og hvordan du lige som forældrene har været ny i det danske skolesystem. Fortæl også deltagerne om aftnernes opbygning, indhold og form.

Aftnernes opbygning, indhold og form:

- Hvert møde består af korte, tematiske oplæg fra dig, forskellige øvelser om temaerne og udveksling af erfaringer forældrene imellem. Til sidst opsamles fælles viden, som er summen af det, der er kommet frem om det enkelte tema.
- Giv forældrene et overblik over begge forældreaftner og deres temaer. Udlever eventuelt et program eller noter programmet på flipover. Udlever gerne en mappe til notater og papirer.
- Afstem forventninger: spørg forældrene, hvad de forventer og afstem herefter. Giv svar på eventuelle spørgsmål.

## Spilleregler

Efter det introducerende oplæg til aftnerne er det vigtigt at få lavet nogle fælles spilleregler, som forældregruppen bliver enige om. Spillereglerne er til for, at gruppen i fællesskab er enige om, hvilke regler, der skal gælde for aftnerne.

På første aften skriver du hver aftale ned på en flipover med store bogstaver og sætter den op på væggen. Disse regler hænges også op på næste forældreaften, og du kan under møderne håndhæve spillereglerne, hvis der er behov for det. Gruppen kan indgå nye aftaler om spilleregler undervejs, så vidt der opleves behov for det.

Det er vigtigt at aftnerne foregår i en fortrolig og respektfuld atmosfære. Du foreslår derfor selv, at gruppen vedtager følgende nødvendige regler:

### Fortrolighed

Særlig vigtig er en aftale om fortrolighed. Alt personligt, der fortælles i gruppen, bør behandles varsomt og fortroligt. Alle skal føle sig trygge ved at fortælle om egne erfaringer og vide, at deres historier ikke fortælles videre, medmindre de selv har accepteret dette.

### Respekt for hinanden

I gruppen vil der som oftest komme forskellige holdninger og meninger frem. Det er vigtigt, at der er plads til forskellige holdninger, det vil sige at deltagerne respekterer hinanden.

Det er vigtigt at spørge til, hvordan deltagerne forstår, hvad det vil sige at vise respekt for hinanden, og hvad fortrolighed er. Få deltagerne til selv at sætte ord på, hvad de to begreber betyder. Spørg hvordan man viser respekt for hinanden, og hvad fortrolighed betyder?

## Lær hinanden at kende

For at skabe et trygt rum, er det vigtigt, at deltagerne lærer hinanden at kende. Her kan en lille øvelse være god til at bryde isen med, inden du går til første tema.

## Øvelse.....

### Find en som dig

#### Sådan gør du:

- Bed deltagerne om at stille sig spredt på gulvet.
- Bed dem så hurtigt som muligt at finde sammen med én, som har samme farve sko som dem selv.
- Bed dem eventuel trykke hånd og udveksle navn, når de har fundet en makker.
- Bed dem nu finde en med samme antal børn, som dem selv.
- Fortsæt med en 3-4 ting, som de skal finde, for eksempel alder, højde, arbejdssted, farve på bluse osv.
- Hold et højt tempo!

## At være forældre til et barn i den danske folkeskole

## Oplæg.....

### Folkeskoleloven og formålet med folkeskolen

Dette oplæg introducerer til rammen for skolegangen i den danske folkeskole og om skolen og forældrenes rolle. Det er gratis at gå i skole i Danmark. Til gengæld er der forventninger om, at forældre og skole samarbejder om barnets skolegang og faglige udvikling. Det er fastsat i Folkeskoleloven, som er den lov, der regulerer skoleområdet.

Forældrene har altså et delt ansvar med skolen for at skabe gode rammer for deres barns læring.

I Danmark gælder det, at der er undervisningspligt. Der er til gengæld ikke skolepligt. Det vil sige, at der ikke er krav om, at børn skal gå på en skole. Men alle børn skal modtage undervisning. Man kan altså som forældre vælge selv at undervise sine børn, hvis man ønsker

det. Man kan også vælge, at børnene skal gå i en anden skole end folkeskolen. Det kan fx være en friskole, hvor man som forældre betaler for undervisningen. Undervisning uden for folkeskolen skal svare til den undervisning, barnet ville få i den danske folkeskole. Det offentlige fører tilsyn med, at det bliver overholdt.

I Danmark har vi en folkeskolelov. Loven regulerer skolen og beskriver formålet med skolen. Der er to ting, der er centrale i folkeskolens formål: det ene er de *fagkundskaber*, læreren skal undervise eleverne i, og som eleverne forventes at lære. Det andet er, *hvilke mennesker* skolens elever skal udvikle sig til at blive. Det er *almen menneskelige færdigheder*. Det handler om elevernes almindelse og alsidige udvikling.

#### Folkeskoleloven

§ 1 Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

## Oplæg.....

### Alsidig udvikling

Den kendsgerning, at skolen skal fremme børnenes alsidige udvikling betyder, at skolen er forpligtet til at undervise børn i andet og mere end faglige fag som fx matematik, læsning og historie. "Alsidig" betyder varieret eller sammensat af forskellige aspekter. Når skolen og forældrene skal styrke barnets alsidige udvikling, betyder det, altså at de skal styrke barnets udvikling på en række forskellige områder udover de traditionelle faglige fag.

På Børne- og undervisningsministeriets hjemmeside kan man se eksempler på, hvad alsidig udvikling er:

- kreativitet
- selvstændighed
- nysgerrighed
- engagement

- sociale kompetencer
- evner til at samarbejde med andre
- oplevelse af at have kontrol over egen situation i skolen
- forståelse for, at de kan bruge og udvikle deres styrker og læringsområder

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetale-og-overgange/fag-emner-og-tvaergaaende-temaer/elevernes-alsidige-udvikling>.

Ved at styrke elevernes alsidige udvikling bidrager skolen til, at børnene udvikler godt medborgerskab og demokratiforståelse.

## **Øvelse.....**

### **Sådan gør du:**

Bed forældrene give eksempler på, hvad de synes er vigtig alsidig udvikling. Skriv svarene fra forældrene op på en flipover.

Suppler evt. med dine egne eksempler eller tag eksempler fra følgende:

- At tage ansvar
- At være engageret
- At arbejde selvstændigt
- At kunne sætte sig i andres sted (empati)
- At deltage i undervisningen
- At udvikle demokratisk dannelse
- At være kreativ

**Formål med øvelsen:** at gøre forældrene bevidste om, at der i skolen er fokus på andre kompetencer end de traditionelt faglige som matematik og læsning.

## **Oplæg.....**

### Lyst til at lære

Skoleloven har også fokus på at give børnene lyst til at lære mere. Forskning viser, at man lærer og husker bedst, hvis man oplever dét at lære som spændende og interessant. Det er derfor vigtigt, at undervisningsmetoderne vækker børnenes nysgerrighed.

## **Øvelse.....**

### **Sådan gør du:**

Bed forældrene tale sammen to og to om nedenstående spørgsmål:

Kan du huske en situation fra din egen skolegang, som gav dig lyst til at lære?

Saml op til sidst ved at lade nogle af forældrene give eksempler på de situationer, hvor de havde lyst til at lære. Skriv kommentarerne op på en flipover.

**Formål med øvelsen:** at deltagerne bliver bevidste om motivation som en væsentlig forudsætning for at lære, og at måden, man lærer på, ikke er ligegyldig. Kreativitet og bevægelse kan fx være gode motivationsfaktorer for indlæring. Det er også forskelligt fra elev til elev, hvordan man lærer bedst.

## **Oplæg.....**

### Sociale kompetencer

Gå herefter over til at tale om sociale kompetencer. Skoleloven lægger vægt på, at børnene udvikler sociale kompetencer som en del af deres alsidige udvikling. Det vil fx sige, at de er gode kammerater, kan samarbejde, tager hensyn til andre og har respekt for andres holdninger.

## **Øvelse.....**

### **Sådan gør du:**

Bed forældrene om at tale sammen to og to om nedenstående spørgsmål:

Hvorfor er det vigtigt, at børnene udvikler deres sociale kompetencer?

Skriv eventuel spørgsmålet op på en flipover.

Saml op til sidst ved at lade et eller flere par fortælle, hvad de har talt om.

**Pause til spisning kan med fordel indlægges her.**

## **Oplæg.....**

### Skolehjemsamarbejdet

Næste tema omhandler skole-hjemsamarbejdet. Mange forældre oplever, at skolehjem-samarbejdet fylder mere i den danske skole, end de er vant til fra skolen i deres hjemland.

Som forælder er man den, der kender sit barn bedst. Man har derfor en indsigt, som kan hjælpe lærerne til at støtte barnets læring og trivsel bedre. Det er derfor vigtigt, at man taler med lærerne og deler sin viden om sit barn med lærerne. For at sikre det gode samarbejde afholdes der faste møder i den danske skole. Der er forskellige former for møder: skole-hjemsamtaler, forældremøder og sociale sammenkomster.

Det kan være vanskeligt som ny forælder i dansk skole at få overblik over de forskellige mødeformer og formålet med dem. Derfor vil dette tema gennemgå tre centrale møde- og samværsformer i den danske skole:

- Skole-hjemsamtaler, som er individuelle samtaler mellem forælder/forældrepar og barnets lærere.
- Forældremøder, hvor alle forældre i en klasse deltager i et fælles møde. Mødet arrangeres og ledes af klassens lærere.
- Sociale arrangementer og udflugter, hvor forældre og børn fra en klasse deltager sammen. Det er ofte forældre, der arrangerer sidstnævnte møder og ikke skolen. Men det er stadig vigtigt at deltage for barnets og dets klasses skyld.

## **Oplæg.....**

### Skole-hjemsamtaler

Undervejs i dit oplæg om skolehjemsamtaler kan du med fordel inddrage forældrene og lade de forældre, som kender til skolehjemsamtaler i forvejen, sætte ord på, hvad en skolehjemsamtale er. Sørg for at supplere undervejs, så alle vigtige informationer kommer med.

Som navnet fortæller, er skole-hjemsamtale en samtale, der foregår mellem hjemmet og skolen. Dvs. mellem forældre og barnets lærere. Ofte deltager barnet også selv i samtalen.

Skole-hjemsamtaler er vigtige, da de giver forældre indsigt i, hvordan det går barnet i skolen. Samtalerne giver også barnet og forældrene mulighed for at fortælle, hvordan de oplever barnets skolegang og stille spørgsmål til lærerne.

På de fleste skoler er der to skole-hjemsamtaler i løbet af et år. En samtale afholdes typisk om eftermiddagen eller aftenen og varer ca. 25 minutter. Til samtalerne vil der typisk være en eller to af barnets lærere til stede. Det er vigtigt, at mindst én af forældrene deltager. Gerne begge forældre, hvis det er muligt. Ofte vil man som forældre selv skulle vælge det tidspunkt, man gerne vil til samtale på ud fra en række tidspunkter, der offentliggøres på Aula. Man skal booke et tidspunkt.

Det er barnet som samtalen handler om. Derfor vil det være barnet, der er i centrum til samtalen. Ofte vil lærerne henvende sig direkte til barnet. Man kan trygt lade lærere og barn tale sammen. Lærerne er vant til at tale med børn, og børnene er vant til at tale med læreren.

Det er væsentligt, at en skole-hjemsamtale er en dialog. Dvs. at det ikke kun er lærerne, som orienterer om barnets skolegang, mens forældre og barn lytter. For lærerne er det også vigtigt at høre om barnets og forældrenes oplevelse af barnets skolegang. Lærerne vil derfor stille spørgsmål til barnet og til forældrene.

Samtalen handler ikke kun om, hvordan det går barnet i de traditionelle fag som fx matematik, dansk og geografi. Samtalen vil også handle om, hvordan det går med barnets alsidige udvikling, og om barnet fungerer godt socialt. Har barnet fx venner? Kan det indgå i gruppearbejde og fællesskaber med andre børn? Trives barnet?

For at samtalen kan blive en god dialog mellem barn, lærere og forældre, er det vigtigt, at man som forældre forbereder sig på samtalen. Man kan forberede sig til samtalen ved at snakke med sit barn inden og spørge, hvordan det går i skolen med fagene og kammeraterne. Det er også en god forberedelse at overveje, hvordan man selv oplever sit barns skolegang. Både i forhold til de traditionelle fag, i forhold til barnets trivsel i skolen, og hvordan barnet har det socialt i skolen. Det er også vigtigt at overveje, om man har nogle spørgsmål, man gerne vil stille lærerne.

Man skal lade barnet selv tale til samtalerne og støtte det. Man kan bedst støtte barnet, hvis man har talt med barnet først.

25 minutter er ofte tid nok til at få snakket om det, der skal tales om. Nogle gange kan lærer og forældre dog godt have brug for mere tid. Så vil læreren sørge for, at der bliver aftalt en ny samtale en anden dag.

## **Øvelse.....**

### **Sådan gør du:**

Bed forældrene tale sammen to og to (måske med en de ikke allerede har talt med), om hvordan de kan tale med deres børn om en kommende skolehjem samtale:

- Hvordan vil du gribe samtalen med dit barn an?
- Hvilke spørgsmål kan du stille?

Saml op i plenum og skriv op på en flipover som gemmes.

Suppler eventuelt med dine egne eksempler eller med eksempler fra følgende:

- Hvordan har du det i skolen?
- Hvad er let for dig? (både fagligt og socialt)
- Hvad er svært for dig?
- Hvem kan du godt lide at være sammen med i skolen?
- Hvad vil du gerne have hjælp til?
- Hvem vil du gerne have hjælp fra?
- Hvad vil du gerne sige til din lærer, hvis du har mod til det?
- Må jeg evt. sige det for dig, hvis modet svigter?

Tal med forældrene om, at det er vigtigt, at samtalen finder sted i en afslappet atmosfære. Forældrene skal anerkende, hvis der er noget, der er svært for barnet.

## **Oplæg.....**

### **Forældremøder**

Som i det forudgående oplæg kan du igen inddrage forældrenes egen erfaringer og kendskab til forældremøder og sociale arrangementer. Indled evt. med at spørge til deres kendskab. Sørg for at supplere med alle vigtige punkter.

De fleste skoler afholder forældremøder 1-2 gange om året. Forældremøderne afholdes for forældrene i en klasse eller på en årgang. De foregår ofte i børnenes klasselokale. Det er om aftenen og varer ofte et par timer. Børnene deltager ikke i forældremøderne.

Der vil ofte være 2-3 lærere fra barnets klasse til stede på mødet. Det er lærerne, der har ansvaret for mødet. Ofte vil de have lavet en dagsorden for mødet.

På møderne vil lærerne typisk fortælle om, hvad der undervises i i de forskellige fag. Måske vil de præsentere en årsplan, hvor man kan se, hvad der skal ske i de forskellige fag, og hvad der vil være af særlige arrangementer og udflugter i løbet af skoleåret. Det kan være ture til zoologisk have, biografture, ture i naturen og lejrture.

Hvis der er nogle særlige udfordringer i klassen, vil det også blive taget op. Det kan fx være, hvis der er konflikter mellem børnene eller uro og larm i klassen. Så bliver forældrene orienteret herom. Man forsøger sammen at finde løsninger. Her er det vigtigt, at man som forælder også kommer med input til, hvordan man kan løse udfordringerne. Som forældre er man medansvarlig for, at der er et godt miljø i klassen. Måske aftaler man, at forældrene hjemme taler med deres børn om udfordringerne i klassen, og hvad de kan gøre for, at det bliver bedre.

Lærerne kan også have valgt generelle temaer, der skal drøftes, og som passer til børnenes alder. Det kan fx være om brugen af sociale medier, forebyggelse af mobning og alkohol (i de ældste klasser).

Hvis I som forældre har noget, I gerne vil have drøftet på et forældremøde, kan I foreslå det til en lærer inden forældremødet.

## **Oplæg.....**

### Sociale arrangementer

Som forældre vil man på de fleste skoler blive inviteret til sociale arrangementer sammen med børnene og forældrene i ens barns klasse. Lad igen gerne forældrene selv komme med eksempler på sociale arrangementer, de har deltaget i på skolen.

Sociale arrangementer i en dansk skole kan være fx: julehygge, skolefest og sommerudflugt.

Nævn at det er en god ide at deltage. Man lærer børn og forældre i klassen at kende på en anden måde, hvor det er mere uformelt. Når man som forældre har lært hinanden at kende i en uformel sammenhæng, er det lettere at tale sammen, hvis der senere opstår udfordringer eller konflikter i klassen.

Det betyder også meget for børnene, at man som forælder deltager sammen med dem.

Det kan både være skolen og forældrerådet, der inviterer til de sociale arrangementer. Hvis der er ekstra tid så spørg evt. deltagerne, om de ved, hvad et forældreråd er, og uddyb gerne, hvis der er nogen, der ikke ved det. Du finder en beskrivelse af, hvad et forældreråd er i ekstramaterialet til denne aften.

Når børnene kommer i de ældste klasser, er der typisk færre sociale arrangementer for forældre og børn.

## **Øvelse.....**

### **Sådan gør du:**

Drøft følgende spørgsmål i plenum:

Hvad er jeres erfaringer med sociale arrangementer fra jeres egen skoletid?

## **Oplæg.....**

### Øvrigt samarbejde med skolen

Forældremøder og skole-hjem samtaler er formaliseret samarbejde. Samarbejdet på skolerne finder dog også sted på andre måder, og der foregår også kommunikation mellem skole og hjem mellem møderne.

Det kan fx være, at læreren kontakter forældre, hvis et barn i en periode har svært ved noget, ikke får lavet sit hjemmearbejde, ofte kommer for sent i skole. Skolen kontakter hjemmet i ønsket om at støtte barnet sammen med forældrene.

Som forældre kan man også have behov for at kontakte barnets lærer eller skole. Det kan fx være, hvis barnet ikke har lyst til at komme i skole, oplever at blive drillet, har svært ved noget, virker trist. Hvis man som forældre selv gerne vil tale med sit barns lærer, kan det være en god ide at spørge læreren eller på skolens kontor, hvordan det skal gøres: Kan man fx ringe til læreren? Er der bestemte tidspunkter, hvor det passer bedst? Foretrækker læreren, at man skriver, eller at man møder op på skolen?

Hvis der er nogle ting i barnets liv, der fylder, er det en god ide at fortælle lærerne om det. Fx hvis barnet er i sorg, er ked af det, eller der er andre svære ting i barnets dagligdag (fx grundet krig, savn og bekymring). Det er svært at koncentrere sig i skolen og lære nyt, hvis man ikke trives. Læreren kan bedre støtte barnet, hvis læreren ved, at det er ked af det eller på anden måde har det svært. Samtidig er det trygt for barnet at vide, at der er voksne på skolen, som ved besked.

## **Øvelse.....**

### **Sådan gør du:**

Spørg deltagerne om, hvad der kan være vigtige ting at dele med læreren. Tal om det i plenum.

## **Oplæg.....**

### Aula

Aula er et centralt kommunikationsredskab mellem lærere og forældre. Det er derfor vigtigt, at man som forældre er bekendt med aula, og hvordan man bruger det. Fx bliver vigtige beskeder fra lærere ofte givet til forældre på Aula. Skolen er ikke forpligtiget til at give forældre information på anden måde end gennem Aula. Som forældre er man forpligtet til at læse den information, som gives på Aula. Hvis forældrene ikke ved, hvordan man bruger Aula, er det vigtigt, at de får vejledning af skolen til at kunne bruge det. De kan kontakte skolens kontor.

Nogle steder i landet har DRC Dansk Flygtningehjælp Hverdagsrådgivning. Her kan man også få hjælp til at lære at bruge Aula. På sidste side i manualen findes link til DRC Dansk Flygtningehjælps Hverdagsrådgivninger. Her kan du se, om der er en Hverdagsrådgivning i forældrenes lokalområde

## **Øvelse.....**

### **Sådan gør du:**

Drøft i plenum:

Hvordan bruger I Aula?

### Afslutning

Afslut mødet med at spørge til, om forældrene har fået noget nyt at vide. Hvis der er tid til det, spørges der rundt i gruppen: hvilke to ting var nye for dig?

Sig tak for i aften og husk at fortælle, hvornår det næste møde er og gentag kort, hvad det skal handle om.

## Ekstramateriale til første forældreaften

### Forældreråd

Et forældreråd er tilknyttet en bestemt klasse og udgøres af 4-5 forældre fra klassen. Forældrerådet repræsenterer klassens forældre som helhed og er lærerens kontaktperson til forældrene som en samlet gruppe. Det er også forældrerådet som arrangerer mange af de sociale arrangementer for børn og forældre i løbet af året. Forældrerådet bliver valgt på et forældremøde af de tilstedeværende forældre. Ofte vælges forældrerådet for et år. Alle forældre i en klasse kan stille op til forældrerådet. I løbet af året mødes forældrerådet for at planlægge arrangementer eller andet, der vedrører klassen. Møderne kan afholdes såvel på skolen eller hjemme ved en af deltagerne i forældrerådet. Det bestemmer forældrerådet selv.

## Anden forældreaften

### Velkomst, opsamling fra sidst og introduktion

Byd alle velkommen. Vis, at du er glad for, at deltagerne er der, og at mødet kan begynde. Det er vigtigt at starte aftenen med en introduktion og opsamling på det sidste møde.

Introduktionen kan indeholde:

→ Spørg om forældrene har nogle overvejelser fra sidste mødes temaer. Repeter gerne kort sidste gangs temaer i overskrifter. Bed derefter forældrene reflektere over det to og to og saml op i plenum

→ Repeter vigtigheden af fortrolighed og øvrige regler

→ Fortæl om formålet med aftenens temaer og om opbygningen af dette møde.

Formålet med aftenens temaer

Der er to overordnede formål med aftenens temaer. Det ene er at give forældrene større viden om pædagogik og undervisningsform i den danske folkeskole. Dermed vil forældrene få lettere ved at støtte deres børns skolegang i en dansk skolehverdag. Det andet er at give forældrene råd og ideer til at skabe gode rammer for børnenes lektielæsning og almene læring og udvikling i hjemmet. Fortæl gerne at formen er ligesom sidst med små oplæg og fælles øvelser og drøftelser

## **Oplæg.....**

### Undervisning i dansk folkeskole

Skoledagen i Danmark vil ofte se anderledes ud end det, børnene er vant til fra deres hjemland. Ligesom i andre lande har undervisningen i Danmark udviklet sig i takt med, at samfundet har udviklet sig, og at ny forskning inden for undervisning er kommet til. Eksempler herpå er, at kontakten mellem skolen og hjemmet er blevet mere digitaliseret i de seneste årtier (jf. Aula), og at computer bruges mere i undervisningen.

### Uformel og kammeratlig tone mellem lærer og elever

Relationen mellem lærer og elever er også ændret en del i Danmark gennem tiden. I den danske folkeskole er der i dag en mere uformel, kammeratlig og afslappet tone mellem lærer og elever, end der var tidligere, og end der er i mange andre lande. For eksempel er eleverne på fornavn med lærerne. Lærerne ønsker gennem den uformelle tone at skabe en god relation

til eleverne og at være i øjenhøjde med disse. Det skaber tryghed, hvilket ifølge forskning fremmer læring.

I dansk skole findes tre hyppigt forekommende undervisningsformer, som kan forekomme anderledes og fremmede for børn fra andre lande. Det drejer sig om projekter, gruppearbejde og elevoplæg. Disse vil derfor blive gennemgået nærmere i følgende små oplæg.

### Projekter

I dansk skole lægges der vægt på, at børnene lærer at arbejde selvstændigt. Det er en disciplin, som styrkes gennem projektarbejde. Du kan med fordel spørge forældrene til, om de kender til projektarbejde i deres børns skolegang. Få dem gerne til at uddybe. Suppler selv med de vigtige pointer og begrundelser for projektarbejde.

I projekter skal børnene fordybe sig i et emne, som interesserer dem, og som de ofte selv får lov at vælge. Ofte arbejder børnene med et projekt i en længere periode. Det kan være over flere dage. For de ældste elever kan det være over flere uger. Når børnene får lov til at følge deres interesse og fordybe sig i et fagområde, styrker det deres lyst til at lære. Når en klasse arbejder med projekter, arbejder børnene med forskellige emner alt efter deres interesse. Undervisningen foregår ved, at læreren hjælper det enkelte barn med at finde et emne, barnet gerne vil lære mere om. Nogle gange er der givet nogle overordnede emner på forhånd, som barnet kan vælge inden for. Fx dyr. Så kan barnet vælge et dyr, som det gerne vil lære mere om. Lærerne vejleder børnene i, hvordan de kan finde fagbøger og anden viden om det emne, de gerne vil skrive om. Læreren hjælper også børnene med at afgrænse deres emne. Projektarbejde er en rigtig god ramme for den fordybende og selvstændige læring. Projektarbejde klæder eleverne på med kompetencer, de skal bruge i det videre uddannelsessystem og på arbejdsmarkedet. Her skal de også kunne fordybe sig og kunne arbejde selvstændigt og undersøgende.

### Gruppearbejde

Eleverne bliver også ofte sat i grupper, der sammen skal løse en opgave. Det kaldes gruppearbejde.

Gruppearbejde udvikler børnenes evne til at samarbejde og til at løse opgaver og fremstille produkter sammen. Børnene får på den måde skærpet deres forståelse af egne og andres kompetencer, og hvordan man kan komplementere hinanden. Nogle vil i en gruppe fx være gode til at skrive, andre til at illustrere og endnu andre til at få samarbejdet til at fungere.

Børnene lærer i gruppearbejde at tage ansvar for at bidrage til en fælles opgave. I det videre uddannelsessystem og på arbejdsmarkedet efterspørges det, at man er god til at samarbejde og indgå i et kollegialt fællesskab. Der lægges derfor vægt på samarbejde i folkeskolen. Evnen til at indgå i grupper og i fællesskaber - både fagligt og socialt - styrker børnenes trivsel.

### Eleveoplæg

Endnu en undervisningsform, som man ofte ser i den danske folkeskole, er elevoplæg. Ved elevoplæg får børnene trænet deres evne til at formidle for andre. Læreren vil ofte give børnene et emne, de skal holde oplæg om. Børnene forbereder selv deres oplæg og øver sig i at holde oplægget. Ofte skal barnet selv sammensætte oplægget ud fra, hvad de synes er interessant og vigtigt i emnet. Det handler altså ikke om, at børnene får en færdig tekst af læreren, som de skal lære udenad og fremlægge. Børnene skal selv formulere, det som skal siges. Som forældre kan man lade børnene holde oplægget for en selv, så de øver at fremlægge, inden de skal holde oplægget på skolen.

### Generelt

I den danske skole beder man ikke så ofte børn om at lære ting udenad. Der lægges i højere grad vægt på, at børnene arbejder i dybden med stof på en måde, hvor de får en god forståelse af indholdet. Ifølge forskning gør det lettere at huske og tilegne sig nyt stof, når man forstår indholdet, og ikke kun lærer udenad. Der er derfor ikke så meget overhøring af eleverne i dansk skole.

Lærerne tjekker ikke nødvendigvis børnenes lektier og opgaver løbende. En sådan tilgang skal imidlertid ikke misforstås som, at der ikke er krav om, at børnene laver lektier, arbejder grundigt med fagene samt følger lærernes anvisninger. I timerne bygges der ovenpå det, børnene har lært forinden ved at løse opgaver og lave lektier. Det er derfor vigtigt, at børnene laver lektier og følger med, selv om det ikke bliver tjekket af lærerne, ellers kommer de bagefter. Børnene har med andre ord et medansvar for egen læring. Det er vigtigt, at de følger godt med i undervisningen og beder lærerne om hjælp, hvis der er noget, de ikke forstår.

For at eleverne kan blive optaget på en uddannelse efter folkeskolen, skal de bestå folkeskolens afgangseksamen. Det er derfor vigtigt at de følger godt med og beder lærerne om hjælp, hvis de har svært ved opgaverne eller at følge med.

## **Oplæg.....**

### Trivsel og læring

Fortæl forældrene, at I nu skal tale om trivsel. Både i skolen og den læringscafé, som forældrenes børn kommer i hos DRC Dansk Flygtningehjælp, har man fokus på trivsel. Trivsel giver større overskud til at lære nyt. De frivillige i læringscaféen giver derfor børnene pauser i lektielæsningen, så de får mere overskud til at lære. Det er vigtigt efter en lang dag i skolen. Børnene kan bedre koncentrere sig om lektierne og om at lære nyt, hvis de får små pauser med lege, aktiviteter og afslapningsøvelser. Der er også mange lege og spil, man kan lære af. For eksempel træner man det at tælle og lægge sammen, når man spiller terning- og brætspil. Spil træner også kompetencer som samarbejde, turtagning og strategi. Det skal understreges, at der er tale om manuelle spil, altså ikke telefon, tablet eller computerspil, da det handler om spil, man kan være sammen om.

## **Øvelse.....**

### **Sådan gør du:**

Spørg forældrene, om de kender nogle lege og spil, som man lærer af?

Giv eventuelt dine egne eksempler eller tag eksempler fra følgende:

- Generelt træner spil, udover samarbejde, turtagning og strategi, tålmodighed og udholdenhed, ønsket om at vinde, holde ud at kunne tabe, kan fremme oplevelse af fællesskab,
- Vendespil, stratego, fisk m.fl. (hukommelse)
- Skak, stratego, dam, mølle, ludo, uno m.f.. (strategi)
- Krig, fisk, uno, yatsy m.fl. (talforståelse)
- Risk, partners, Tegn & Gæt m.f.. (samarbejde)
- Krydsord m.fl. (stavning og ordforråd)
- Trivial Pursuit, quiz zone m.fl. (viden)

## Energizer

### **Energizer**

Tid: 8-10 min

Lad forældrene selv opleve betydningen af en pause med en energizer, der får smilet frem og styrker hukommelse og koordination. Se beskrivelser af Energizeren i ekstramaterialet.

### **Øvelse.....**

#### **Sådan gør du:**

Bed forældrene om at tale sammen to og to:

- Hvilke forskelle ser du på skolegangen i dit hjemland og dit barns skolegang i Danmark?
- Hvordan kan du støtte dit barns skolegang i Danmark?

Saml op i plenum

### **Øvelse.....**

Forældrene skal lave en øvelse, hvor der bliver set nærmere på, hvordan de vil håndtere forskellige udfordringer i deres børns skolegang.

#### **Sådan gør du:**

- I plenum defineres et eksempel på en udfordring i forhold til skolen
- Udfordringen noteres på flip-over som i skema 2 (ekstramaterialet) eller uddel skema 2 til hver deltager.
- Bed derefter deltagerne om at snakke sammen to og to om, hvilke muligheder de har for at handle – hvad gør de?
- Saml op i plenum og noter gruppernes forslag til mulige handlinger.
- Derefter skal deltagerne i plenum finde konsekvenser af deres handlinger. Det er meningen, at det bliver tydeligt for deltagerne, at der findes mange forskellige reaktioner og muligheder i en udfordring. Noter konsekvenserne på flip-over.

Hvis forældrene ikke selv kommer med forslag, kan du starte med at give et eller to eksempler af egen erfaring eller brug et af nedenstående eksempler.

- Mit barn synes det er irriterende at lave gruppearbejde
- Mit barn har svært ved matematik!

Spørg herefter igen om et eksempel fra forældrene eller bed dem vælge et af dem, du har givet.

**Formål med øvelsen:** At forældrene bliver bevidste om, at der er flere mulige reaktioner på udfordringer med deres børns skolegang. Og at de forskellige mulige reaktioner kan føre til forskellige resultater.

## Oplæg.....

### Støtte til lektielæsning og læring derhjemme

Oplægget handler om, hvordan man som forældre kan støtte sit barns læring og lektielæsning. Man behøver ikke selv at kunne dansk for at støtte sit barn med at lære og at lave lektier.

#### En god ramme om lektielæsningen

Det er vigtigt at skabe gode rammer omkring barnet, når det laver lektier. Sørg for, at barnet har et godt og roligt sted at sidde med adgang til sine skolesager og eventuelt computer. Barnet skal sidde et sted, hvor det ikke bliver forstyrret fx af søskende. Sørg for at barnet er mæt og stil gerne noget at drikke ved barnet.

Det er også vigtigt, at barnet er mentalt klar. Det betyder, at barnet er klar til at sidde ned og koncentrere sig, og at det ikke har en masse bekymringer. De fleste børn vil have svært ved at koncentrere sig, hvis de bliver bedt om at lave lektier, så snart de kommer ind ad døren efter skole eller fra en fritidsinteresse. Sørg derfor for, at barnet får en pause, inden det skal lave lektier.

Barnet kan også miste koncentrationen undervejs i lektielæsningen. Så er det en god ide med en pause. Pausen kan med fordel bruges på noget, hvor barnet bevæger sig.

Det er altid godt at veksle mellem bevægelse og at sidde stille. Man kan fx lade barnet:

- Løbe to gange op og ned ad trappen
- Løbe to gange rundt om bygningen/huset
- Gå ned på legepladsen

## Øvelse.....

### Sådan gør du:

Spørg om forældrene har andre gode ideer til, hvad børnene kan gøre i en kort pause?

### Hjælp til lektierne

Man kan som forældre godt synes, at det er svært at hjælpe sine børn med lektier, hvis man ikke kan så meget dansk. Det er dog altid en god ide at hjælpe i det omfang, man kan.

Man kan fortælle, hvordan man selv lærte de forskellige fag (for eksempel matematik), da man gik i skole.

Det er en god ide, at få sit barn til at forklare, hvad der er svært. Hvis der er en opgave, man ikke kan løse, kan man spørge, om barnet har en kammerat, man sammen kan ringe til. Man kan også spørge sit barn om, hvem der kan forklare det i skolen. Man kan sætte en seddel i barnets bog, hvor man skriver, at man sammen med barnet har forsøgt at løse opgaven. Formuler sammen med barnet, hvad der var svært at forstå i opgaven. Det er helt fint at skrive på sit modersmål og lade barnet fortælle læreren, hvad der står.

Barnet kan godt være utålmodigt. Det er helt naturligt. Det er en god ide at lægge mærke til, om barnet kan have brug for en lille pause fx med bevægelse.

## Øvelse.....

### Sådan gør du:

Drøft følgende spørgsmål i plenum:

Spørg om forældrene har eksempler på, hvordan de støtter deres børn, når de laver lektier?

### Læring i hverdagen derhjemme

Der er flere måder, hvorpå man kan hjælpe og støtte sine børns faglige udvikling derhjemme. Forskning viser, at de børn, hvis forældre taler meget med dem i forskellige hverdagssituationer, klarer sig bedre i skolen. For eksempel er det vigtigt at tale med børnene omkring bordet ved aftensmaden. Man kan, som forældre spørge ind til, hvordan det går, og hvad de laver i skolen, men det er også fint at tale om andre ting, fritidsaktiviteter, venner m.v. Det vigtigste er at tale sammen. Det er en god ide, at man som forælder selv fortæller om noget fra sin egen dag, og at man lader børnene fortælle. Det er vigtigt, at forældrene lytter til det, børnene fortæller og spørger ind til det, de fortæller. På den måde træner børnene det at

fortælle og udtrykke sig. Det giver børnene et større ordforråd, øger deres almene viden og styrker deres sociale kompetencer. Det er kompetencer, der styrker deres skolegang. Samtalerne må gerne være på (barnets og forældrenes) modersmål. Når man er god til sit modersmål og træner det i hverdagen, får man nemlig også nemmere ved at lære andre sprog for eksempel dansk.

Ideer til gode samtaler med børnene i hverdagen:

- Snak omkring bordet, når man spiser aftensmad
- Se TV sammen og snakke om det, man ser
- Spørg ind til skolen, hvad laver I? Hvem er du sammen med? Hvad synes du er svært? Hvad kan du godt lide at lave?
- Kig sammen med barnet på de bøger, som barnet har fra skolen og spørg ind til, hvad de laver i dem
- Spørg ind til, hvad de laver i forskellige fag, og hvad barnet synes om det
- Orienter dig på Aula eller den digitale platform, skolen bruger og tal om det, I ser.

## **Øvelse.....**

### **Sådan gør du:**

Spørg i plenum, om forældrene har ideer til andre ting, man kan gøre sammen med børnene i hverdagen, som de lærer og udvikler sig af. Og om de har eksempler på gode lege, man lærer af.

Skriv ideerne op på flipover.

Giv eventuelt dine egne eksempler eller tag eksempler fra følgende:

- Når I handler: tal om hvad I skal købe, hvor meget/mange, hvad det skal bruges til osv.
- Når I laver mad: Hvor meget/mange, hvor længe skal X koge osv.
- Når I gør rent.
- Når I vasker tøj
- Når I taler sammen ved middagsbordet
- Når I går tur
- Hjælp hinanden med at sige ordene på dansk, sammenlign det med jeres modersmål og hav det gerne sjovt med det. Der er meget læring i at gøre ting sammen og tale om det.

## Oplæg.....

### Stress- og traumereaktioner

Som nævnt er det vigtigt, at børn trives, for at de kan lære. Hvis man som barn har oplevet krig, er flygtet fra sit hjemland eller har oplevet andre svære situationer i sit liv, er man naturligvis følelsesmæssigt påvirket. Det kan påvirke ens koncentration og evne til at lære nyt og huske. Det er derfor vigtigt som forældre at være opmærksomme på tegn på stress- eller traumesymptomer hos sit barn.

Eksempler på reaktioner, der kan være stress- eller traumerelateret:

- Sover dårligt (afbrudt søvn)
- Svært ved at koncentrere sig
- Svært ved at være sammen med andre
- Svært ved at lære nyt – alt nyt
- Bliver let sur, vred, ked af det
- Ofte meget bleg

Det er rigtigt vigtigt at forstå, at traumereaktioner er *normale* reaktioner på unormale hændelser. Det er altså fuldstændig normalt med reaktioner som de nævnte.

Andre reaktioner, som man skal være opmærksom på:

- Overfølsom for høje lyde
- Leger det samme hele tiden
- Spiser uhensigtsmæssigt (for meget eller for lidt)

Fortæl at det er vigtigt, at forældrene reagerer, hvis de kan genkende flere af ovenstående symptomer eller på anden vis er bekymrede for deres barns trivsel på baggrund af deres flugtsituation. Bagerst i manualen er der en oversigt over steder, man kan søge vejledning,

### Afslutning

Det er vigtigt at få afsluttet den sidste aften på en god måde. Inden I siger farvel, skal forældrene udfylde et kort evalueringsskema. Præsenter gerne evalueringsskemaet ved at sige: Vi vil gerne vide, hvordan I synes, det har været at deltage på begge forældreftner. Vi uddeler derfor et spørgeskema til jer, som I får 10 minutter til at udfylde. Det er en stor hjælp for os at få jeres feedback.

Når skemaerne er udfyldte og indsamlet, kan I afslutte ved at sige følgende:

Tak for deltagelsen – for alle bidragene, eksemplerne med mere, som I er kommet med

Tusind tak for alle de smukke erfaringer og historier, I har delt med os. Tak for denne gang.

Held og lykke med jeres børn og deres skolegang.

## Ekstramateriale til anden forældreaften

### Søvn

Det hører med til at skabe gode rammer for sit barns skolegang, at man sikrer, at det er veludhvilet, når det kommer i skole. Det anbefalede antal timers søvn afhænger af barnets alder:

Barnets alder	Søvnbehov
1-4 uger	15-18 timer/døgn
1-6 måneder	14-15 timer/døgn
6-12 måneder	14-15 timer/døgn
1-3 år	12-14 timer/døgn
3-6 år	10-12 timer/nat
7-12 år	9-11 timer/nat
13-18 år	8-10 timer/nat

*Skemaet følger Sundhedsstyrelsens anbefalinger.*

### Madpakke

Det kan være nyt for familierne, at børnene skal have madpakke med. De har måske været vant til, at børnene får mad på skolen. Derfor kan forældrene have spørgsmål, om det at give børnene madpakker med. De kan være usikre på, hvad de skal putte i madpakkerne. Lad evt. forældrene komme med forslag til hinanden ud fra, hvad de har givet deres børn med på madpakke. Uddel gerne listen fra bagerst i manualen med forslag til, hvad man kan give med på madpakke. Det kan være vigtigt for børnene, at deres madpakker ligner de andre børns. Der er ingen regler for, hvad man skal have på sin madpakke, men lærerne vil ofte anbefale sunde madpakker, som giver god energi til skoledagen. Mad med sukkerprodukter kan gøre børnene ukoncentrerede og energiløse, og så er det svært at lære.

Det er ikke usædvanligt, at forældrene kan opleve, at børnene ikke har spist deres madpakke i løbet af pausen, hvilket kan bekymre dem. Det er forskelligt, hvordan lærerne administrerer frokostpauserne. Nogle gange må børnene gå ud at lege, når de er færdig med at spise. Derfor kan børnene have travlt og får måske ikke spist færdigt. Hvis det bliver et stort problem, så kan man tale med skolen om, hvordan spisning kan sikres, fx ved at der afsættes et tidsrum, hvor man spiser og sidder i klassen.

Inspiration til madpakken:

- Brød (gerne fuldkorn)

- Grøntsager fx gulerødder i stave og agurk
- Frugt: Det kan være helt frugt og frugt skåret i mindre stykker eller frugt som pålæg
- Pastasalat
- Kolde rester fra aftensmaden
- Pålæg til brødet: fx æg, kødpålæg, fisk, hummus, falafel
- Nødder og mandler

Det er vigtigt at maden giver energi til dagen.

## Tøj

Forældrene kan også have spørgsmål til, hvad ekstratøj børnene skal have med. De er ikke nødvendigvis vant til, at børnene er så meget ude, som man er i danske skoler i frikvarterne og på udflugter. Nogle forældre kan finde det bekymrende, at børnene er ude, når det er koldt, og når det fx regner. Tal med forældrene om, at der er vigtigt, at børnene har tøj med til alt slags vejr. Regntøj og gummistøvler, vanter, huer o. lign., når det er vinter. Det er godt for børnene at få frisk luft mellem timerne. Det giver energi og øger koncentrationen. Hvis der er arrangeret udeaktiviteter eller udflugter på en dag, hvor der regner, vil skolen sjældent aflyse arrangementerne. Der vil være en forventning om, at børnene har passende tøj med som fx regntøj.

## Konflikter i skolen

Forældrene kan opleve, at børnene fortæller om konflikter i skolen, og om at nogen mobber. Det er naturligvis vigtigt, at man som forælder tager kontakt med læreren eller skolens kontor, hvis man oplever, at ens børn bliver mobbet. Skolen vil tage hånd om konflikten. I Danmark vil lærerne ofte forsøge at løse konflikten sammen med børnene. De vil tale med børnene og lade dem komme til orde. Når barnet fortæller om en konflikt fra skolen, kan man som forældre spørge, hvem af de voksne på skolen, der hjalp med at løse konflikten. Man kan også spørge, om det derefter var ok at være sammen med den anden/de andre involverede. Hvis barnet bliver ked af at komme i skole eller oplever gentagne konflikter med samme barn/børn, så skal man kontakte skolen for en samtale. Det er vigtigt at understrege, at konflikter, som af læreren vurderes som almindelig uenighed/konflikt ikke fører til straf.

## Energizer

### 1-2-3 - Trin - Variation

(Tid: 8-10 min)

Beskrivelse:

Lad deltagerne finde sammen to og to. Denne ene er A og den anden B. Du introducerer leget trinvist:

**Trin 1:** A og B skiftes til at sige et tal højt fra 1-3.

- A begynder med "1", B siger "2" og A siger "3"
- A og B skal fortsætte uden stop, sådan at tallene kører i ring.
- B siger derefter "1", A siger "2" og B siger "3".

Lad deltagerne fortsætte et par minutter. Deltagerne kan udfordres ved at sætte tempoet op. Ros deltagerne og fortæl, at det jo går rigtigt godt, men at det godt kan blive lidt kedeligt og forudsigeligt at skiftes til at tælle til tre. Så nu kommer der en ny opgave.

Gentag denne instruks i de efterfølgende trin.

**Trin 2:** Skift "1" ud med et klap.

- A begynder med et klap i hænderne (i stedet for at sige 1).
- B siger "2" og A siger "3".
- B fortsætter med et klap (i stedet for at sige 1) og mønstret gentages

**Trin 3:** Skift "2" ud med et hop.

- Lad B starte denne gang.
- A begynder med et klap (i stedet for 1)
- B hopper (i stedet for 2)
- A siger 3
- B fortsætter med et klap (i stedet for 1) og mønstret gentages

**Trin 4:** Skift "3" ud med et "hej".

- A begynder med et klap,
- B hopper og
- A siger "hej"
- B fortsætter med et klap og mønstret gentages

## Skema 1

Læring og støtte i forældrenes skoletid:

Hvordan lærte du bedst i skolen?	Hvem støttede dig og hvordan?

## Skema 2

Eksempel på en udfordring i skolegangen for et barn?	
Forældres mulige reaktioner	Konsekvenser
...	...
...	...
...	...

**I øverste felt** skal forældrene komme med et eksempel på en udfordring, problemstilling eller bekymring i forhold til deres barns skolegang.

**Det første felt** handler om, at deltagerne skal reflektere over forskellige måder, hvorpå man kan reagere på den ovenstående udfordring.

**Det andet felt** handler om, at deltagerne skal overveje, hvilke konsekvenser de forskellige reaktioner kan have for barnet og dets skolegang.

Øvelsen kan laves på forskellige måder: enten i plenum eller i grupper. Når deltagerne har udfyldt skemaet, eller når tiden er gået samles der op i plenum ved at få eksempler fra deltagerne.

## Inspiration til madpakken

- Brød (gerne fuldkorn)
- Grøntsager fx gulerødder i stave og agurk
- Frugt: Det kan være helt frugt og frugt skåret i mindre stykker eller frugt som pålæg
- Pastasalat
- Kolde rester fra aftensmaden
- Pålæg til brødet: fx æg, kødpålæg, fisk, hummus, falafel
- Nødder og mandler

Det er vigtigt at maden giver energi til dagen!

## Nyttige links

Hverdagsrådgivning: DRC Dansk Flygtningehjælp hverdagsrådgivninger og hvilke byer, de findes i: <https://frivillig.drc.ngo/aktiviteter/oversigt-over-aktiviteter/hverdagsradgivning/>

Folder om traumereaktioner (på dansk, ukrainsk og en række andre sprog): <https://integration.drc.ngo/bliv-klogere/materialer/at-opleve-krig-og-flugt/>

Vejledning til forældre med børn med traumereaktioner (på dansk, ukrainsk og en række andre sprog):

<https://integration.drc.ngo/bliv-klogere/materialer/folder-til-flygtningeforældre/>

Online vejledning og telefonlinje til ukrainske flygtninge: [Ukraine: FAQ og Hotline | DRC Dansk Flygtningehjælp](#)

Børnetelefonen (Børns Vilkår):

<https://bornetelefonen.dk/ukraine/>

<https://bornetelefonen.dk/>

Vejledning i forhold til skole på Børnetelefonen: [Skolen - BørneTelefonen \(bornetelefonen.dk\)](#)

Velkommen til Danmark (på dansk, ukrainsk og en række andre sprog): Kortfilm om skole, dagstilbud, arbejde, hverdagsliv mm. i Danmark: <https://velkommentildanmark.dk/>